

TELEGRAMA FULU ROMANU.

Telegraful ese de două ori pre septembra: Duminecă și Joi'a. — Prenumerațiunea se face în Sibiul la expediția foiești pre afară la c. r. poste cu banii gata prin serioze francate, adresate către expediție. Pretul prenumerației pentru Sibiul este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr 99. ANULU XX.

Sibiul, in 10|22 Decembre 1872.

tru celealte părți ale Transilvaniei pentru provinciile din Monarhia pre unu anu 8 fl. ieră pre o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și teritoriile pre anu 12 1/2 fl. anu 6 fl. Inseratele se plătesc pentru întâlă ora cu 7 fl. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 fl. si pentru a treia repetiție cu 3 1/2 fl. cr. v. a.

Universitatea fundului regescu.

In nemidilicită nostra apropiare, aici în Sibiul, decurgu siedintele universității fundului regescu, de cari amu facutu și noi, după impregurări, amintire. Momentuosu nu amu avutu nimic' de impertasit din siedintele ce s'au mai urmatu, decât pote, ca motiunile și propunerea din partea deputatilor români de regula se respingu. Dara acum totusi avem ce-va: in siedintă din 16 Decembre st. p. pre lângă totu protestul deput. români se primește unu proiect de organizare pentru municipiile fundului regescu. Proiectul de organizare portă prototipul tendintei sasesci din vechimea cea mai adunca. Elu in unu modu, cătu ocultu cătu pre satia, voiesce a susu-tiené și pre venitoriu egemonic' elementului sasescu in totu tienutulu fondului regescu, voiesce, că ceea ce nu si-a potutu ascură pâna acum pre calea privilegielor sa o facă prin organizarea cea nouă.

Nu ne atingem acum de ceea ce privesce dreptul publicu. Cei ce au sörtea tierei in mâna 'si voru îndreptă atenționea celu potientu asupr'a acestei părți a proiectului si ei döra voru si punte stăvile înflintării unui statu in statu, cu privilegie, cari contradic principiilor operate și sustinute de ei in mai multi articuli de lege. Noi ne îndreptăm privirea asupr'a acelei părți, carea atinge interesele economice politice, carea vrea sa facă și astadi in tempulu libertăției, caste deosebite de stăpani și supusi, de omeni cu drepturi și fără de nici unu dreptu in afaceri comunale, in afacerile de avere publică și comună.

Sa luăm punct. VIII, că pre nimerite dintre celelalte puncturi, și ce astămu in disulu proiectu? Astămu introdusa curatel'a oraselor asupr'a comunelor dela tiere. E dreptu ca intre aceste suntu și comune sa sesci, inse majoritatea sasescă in cetăți, carea a fostu totu-déun'a o mama buna fatia cu interesele sasesci din comune și mama vitrega fatia cu interesele ne-sasilor din cetăți și din sate, va si si de aci in colo totu asiă și resultatele voru si totu cele de mai nainte: radicarea cu poterea a sasiloru și aperearea ierăsi cu poterea a elementului nesaseșeu.

Totu asiă este proiectul și in alte părți ale seale, incătu, pre lângă tōte volurile virile din organizarea municipale in comitate, organizarea proiectata este cea mai apasătoare și restrinționătoare pentru români și unde se află și pentru magari.

Cătu pote inse castigă unu statu din preferirea și postpunerea cetățeniloru sei pote sa cugete ori ce omu cu mintea sanatosă, fără de a fi facutu studie separate de economia politica. Statul in casuri de aceste sustine insusi o clasa de omeni in misericordie spre a ingrasia pre altii, spre pagubă binei comuni și a prosperării sale.

Sa sufere asiă ce-va diet'a și sa si incuviințeze? Nu mai intendem vorba lungă, fără dicem, pre scurtu, ca suntem curiosi sa vedem ce va face?

Epistole dela tiéra.

— in Noemvre.

(Fine.)

Nu voiu aci a aminti despre cuventul odiosu de passivitate, nu voiu a insiră aci speculele ce le-amu vediuta cu ochii, facute sub pretestul acestui cuvent la alegerile trecute spre bucuria străinilor, — intrebu numai atăta: Ore scissiona închipuită in sinulu inteligenției noastre spre daună poporului, și nutrită de cei ce nu li place a lucra la lumina, o so mai aiba durată? o sa mai tienă inca multu? Ore sa se mai afle inca și astădi in sinulu naționalei noastre omeni cu pretinsul nume de opositionali, cari spre bucuria străinilor — ori potă chiar la poruncă a celor, sa-si afle placerea de triumf intru impedecarea unui congresu național?

Cu unu cuventu: ore pâna cându asiă — și totu asiă?

Amu meditatu domnul meu nu odata, amu vorbitu adeseori cu carturari din sinulu poporului nostru — omeni cu simțu și inima, — asupr'a nenorocitei situații politice in care ne astămu astădi, — fără că sa simu potul astă: deca ore acăsta nenorocire este ea o bataia — o pedepsă dñeasă asupr'a noastră, este unu blasphem? sau o liesatura maiestrită compusă din intrigă cu multă sretă, — din partea acelora, cari totu-déun'a prijeau cu ochi întristati, de căte ori români se sci-au intielege laolalta, — și de atâtea ori tresareau cu spaimă, facandu-si naluci, de căte ori români aveau scopul curatul de a se adună spre a se tangui și consultă și ei laolalta despre sörtea lor?

Amu meditatu dicu — și cu atăta m'amulește fără că sa simu potul astă caușa reului. Abia in dilele trecute 'mi intinse potina mangaiere unu bietu de mosiu betrânu, cătra carele tanguindu-me despre necasurile și neintiegerile noastre, cantandu asupr'a mea cu unu surisul placutu 'mi respuse: „Nu te superă nepoie! lasă ca va veni tempul — și pote nu va fi departe, cându ve ve-ti sei intielege ierăsi bine, și ve-ti dă mâna cu mâna. Se vede — dice — ca români de astădi — mai alesu voi cei ce sciti carte, inca tolu nu sunteti apesati pre tare, inca nu v'a ajunsu cutietul la osu; noi betrânni și parintii nostri, cari amu suferit de diece ori mai multu decât voi, rogamu pre Ddieu in vremea gândelor celor grele, ni mangaiam unii necasurile și suferintele vostre 'si vorn ajunge culmea, ve-ti și siliti și voi a dă mâna cu mâna, de cum-va ve-ti mai avea postă de a trai.“

Trista mangaere — ce dreptu, dara destulu de instructiva, — cugetau in mine.

Meditațiile intraceea — 'mi mai ingreudă și astădi mintea, fără că sa potu esti la cale. — Unii că și altii — activiști și passiviști, cu toții trebuie să simu convinsu, ca asiă după cum ne merge astădi nu e bine, — ca calea pre care mergu astădi cei ce s'a abatutu dela tienută națională de mai nainte, e gresita, unii că și altii — deca ni mai pasă de numele română, deca mai punem pretiu pre vre-o reputație națională, trebuie să ne infiorăm, cându suntemu siliti a mai face trista experientă, ca in sinulu naționalei noastre se mai află și astădi omeni — și inca omeni cărunti — cari din ura personală, că sa nu mai amintescu aci și intolleranța confessională, — din o ambicioză vana și chiar postă de resbunare contră semenilorloru, cari nu li-a facutu nici cându vre-unu reu, se jocă, facu siega din cestiunile cele mai vitali ale naționalei, intr'unu tempu atătu de criticu.

De unu tempu încocă amu avutu ocazia a conversa și a tiené din cându in cându corespondenție cu unii dintre barbatii nostri de înfluență, și m'amu convinsu, ca acei ce se numescu passiviști, intocmai marturisescu și recunoscu că și activiști, ca calea apucata e gresita, ca scissiona noastră e pericolosă, și totusi ce sa vedi? unii dintre densii mai bucurosi se uita in fată pericolului ce ni amenintă naționa, decât a abdice de o ambicioză séca. Trei epistole 'mi stau nainte, primește astă vîră după ce abia trecuseră alegerile de deputati, — dela trei amici stimabili, dintre cari unul activiștu și doi passiviști, și inca mari passiviști, și marturisescu ca toti trei descriu cu același colori situația națională deplorabilă, că cându le-ar fi dictatu totu aceeași minte și anima. Amu statu pre locu nimitu, le-amu cetită cu multă atenție, și m'amu intrebantă iusumi pre mine:

Ore pentru Ddieu, cine a potutu fi afurisitul, carele mai sciu inventă togmai in aceste dile grele cele două cuvinte ominosă — cele două concepte

nenorocite: „passivistu și activistu; cându unul că și altul e convinsu că naționa prin scissiona urmata din acele două cuvinte sufere naufragiu! Fără că sa facu abuzu din confidenția amicilor mei stimati, căci confidenția mi-a fostu și-mi va fi totu-deun'a unu lucru pretiu și săntu — fia-mi permisul de red. a face unu micu estrasu din acele epistole. Eata ce-mi seria amiculu activistu: „Mi aducu aminte din copilaria, cându invetiamu in școală de confușie babylonica, cu ce pietate admiram lucrarea provedintiei, pre cându astădi la noi domnește într'adeveru o confușie — intogmai, ba pote să mai mare decât aceeași. Amu ajunsu că sa nu ne mai potem intielege frate cu frate! Doi însă deca convenim — nu ni potem capacitate unul pre altul, nu ni potem unu intr'unu punctu de procedere solidaria, va sa dică nu ni pricepem.“

Ore sa fia și acăstă o lucrare providentială, ori ca ni-au parasit geniu celu bunu, ce umbrea odinioară pre străbunii noștri? Ce sa fia ore? Ur'a, dusimani și invidia și jocă rolul loru infernalul diu la amedi in sinulu naționalei noastre, unii pre alii ne suspicționăm, unii pre altii ne ruinăm și căte peccate negre tōte le aruncăm in fatia unul altuia.

Trista iconă a situatinei, dar'e adeveru. — Activitate! passivitate! două concepte contraste moderne, ne-a adus la starea a ni speră de ele că de ciumă.

Spunem dñe frate ore nu suntemu noi de compatimutu? —

Până aci activiști: „Nu destulă calamitate aceea, că ne astămu confesionalmente desbinți, nu-i destul legionulu de inimici străini, amu trebuie să ne mai despartim și politicesc in două tabere inimice, și inca togmai într'unu tempu atătu de criticu, in imprejurări atătu de grave — că pote nici odata! Verdictul sortiei și mânia provédintiei se paru a se fi conjurat in contră noastră. — Una mare blasphem.“

Amiculu alu doile passiviști, 'mi dice intre altele: „Trecu și alegerile cele pocite, amu lăsatu poporul de pradă străinilor credință că vomu potea salvă unu principiu — Au trecutu, săptă, și implinitu.“

Cine va fi oraculul — care sa ne invete acum ce e de facutu? — după parerea mea unică sperantia o mai potem ave într'unu congresu naționalu. Numai aci se mai pote incepe firul ruptu, numai aci ne mai potem apropia unii de altii, — numai aci mai potem intempără pericolul comună ce ne astăpta. — — Sa ne rogămu lui Ddieu sa ne ierte pentru cele trecute, deca cum-va mai merită iertare.“

Eata aci de red! ce vorbesc dări omenei noștri de diferite principii, — marturisescu unu și acăsă, ca dilele suntu critice, ca e pericolu, ca e reu, ca e gresie, ca e blasphem. — Asiă este! dări cine portă vină? de unde provine reul? — Cari suntu acei a cari au disu: aideti frati sa lucrămu cu poteri unite atăta cătu potem, sa ne luptămu a mică pericolulu, sa le spunem celor ce ne apasă unu — veto — francu și romanescu? Cine au fostu acei a cari mai bine de unu anu și jomateau strigatu: aideti frati, sa ne adunăm într'unu congresu, — spre a ne consulta, spre a ne formulă gravamele, — că sa scăd lumea și tiéra: unde și ce ne dore? și cine suntu cei ce ne lovesc și asupresu? — Si fatia cu aceste neșintie, cine au fostu acei a cari respundeau: n'o sa mai lucrămu nimică, căci nu vremu a ne mai espune persecutiunilor pre noi și familiile noastre, căci nu vremu a ne periclită autonomia patriei, — că cându vedi domne activitatea aru trage după sine periclitarea patriei? cine au fostu acei a cari togmai după gustulu și voi a celor, ba pote chiar cu consensulu celor, — pre cari ei ii tim-

brau de asupratori și tirani, — se fereau ba, se fereau și astăzi — că de ciuma — de o adunare națională? — Cine suntu dura unii, și cine suntu ceia-lalți? Si în fine cine suntu respondienții istoriei, pentru pericolul și daunele urmăre din scrisoare?

Dară lasu la o parte întrebările, e tempulu supremu a ne lasă odată de jocurile copilărescii, e tempulu a înceță cu certele, și acei ce le produc și dau ansa la ele să nu-si uite, ca vrendu densii și ruină pre altii — se voru ruină și pre ei insisi; e tempulu a ne mai intinde încă odată mâna — și apoi? Atunci apoi să ne mai întrebăm — deca cum-va nu e pre tărziu: ce e de facut? Ieră oracolul carele ni-ară săi dă adeveratulu sfatu bunu, și carele uniculu e competinte a ni consultă într'unu tempu atât de criticu după modest'a mea parere nu pote fi altulu, — decât numai națiunes, reprezentata într-o adunare națională.

Incheiu cu acestea pentru astă data dle red.! asu dorf inse că in serile ceste lungi de earna cu permissiunea d-tale sa-mi mai potu continuă episotele*). Sa audim de bine!

Din Fagaras iu avemu scirea, ca in fine s'au alese deputati pentru dieta, și adeca pentru cerculu superior Mada și pentru celu inferioru Teleki. Amenuntele petrecute la alegerile aceste inca nu credem ca ne suntu pre deplinu cunoscute, pentru ca sub mistificationile respandite asupra-le, pote intr'adinsu, trebuie sa fia ce-va esconsu, ce-va numai pentru omenii initiatu in secretele alegerii. Dintre soile române a vorbitu pâna acum la deslegarea unei părți a enigmei mai multu „Federatiunea“. Cine sta bunu iosa ca coloraturele corespondintelor nu suntu anume compuse de asiā, că peccatele alegerii sa graviteză pre partea activistilor? Adi, mâne vomu scîi lucrul mai apriatu și atunci lu vomu impărtasi curatul și simplu după natur'a lui. Astăzi dâmu, pre lângă rezultatulu alegerii, sub tōta reserv'a, scirea ce se vorbesce, ca unu rolul principal aru si jucat in tōta afacerea unu aspirantu, passivistu de profesiune, la postulu de viitoru capitanu supremo in districtulu Fagarasiului.

Diet'a Ungariei* si incepù eri seriele craionului, cari voru dură pâna in 11 Ianuarie 1873. Fólia oficiala anuncia denumirea lui Bela

*) Ni veti să năue să publicului o mare placere. R.

Prințipele de Bismarck a sositu in Berlinu. Indată după sosire a abdisu de postulu seu de ministru presiedinte prussianu, retinendu postulu de ministru de externe pre lângă celu de cancelariu alu imperiolui. In postulu de ministru-presiedinte se dice ca i va urmă ministrul de interne alu Prusiei.

Adunarea națională din Versailles a fostu testru onorū discussioni infocate. Ans'a au dat'o petitiunile venite din partea republicanilor din tiéra, carii cereau disolverea adunării presente și alegerea unei adunări nône. Gambetta a fostu unulu din operatorii cei caldi, dară moderati, ai petitionilor. Min. Dufaure, in o cuventare escelenta, pasiesce in contră disolvării adunării, și adunarea trece la ordinea dilei.

In Spania ieră a fostu in 11 spre 12 Decembrie o miscare săngerósa și inca in capital'a regatului, in Madridu. Liniscea este restabilita in capitala, dară regimulu mai are de lucru cu rescop'a cea vechia a carlistilor, carea de multu acum e totu aprîpe de a fi potolita.

Diet'a Ungariei.

In 13 Decembrie tienu cas'a deputatilor o siedintă scurtă, pre care o deschise presiedintele Bittó la 10 ore. — Dupa rezolvirea formalielor ascene A Buja novics raportulu comisiunii esmină speciale pentru pertractarea proiectelor de lege prezintate in afacerea cestiunii de aperarea tierei, in deo-ebi raportulu despre projectulu de lege, care se referesce la recrutarea din 1873. Raportulu acesta se va tipari și tramite sectiunilor. — Ministrul de justitia Pauler responde la o interpellatione a lui Miletics. — A. Pulszky prezinta după aceea raportele comisiunii centrali despre projectele de lege cari se referesce la acoperirea recerintei de cai pentru armat'a comuna și honvedi, la vre-unu casu de mobilisare etc. Raportele aceste se voru tipari și pune la ordinea dilei. Presiedintele Bittó incheia apoi siedintă inca nainte de 11 ore.

Siedint'a din 14 Decembrie o deschide presiedintele Bittó de asemenea la 10 ore. Dupa rezolvirea formalielor obicinoite interpelléza T. Pécaucau nu se introduce limb'a magiara in comptabilitate etc. la drumurile de feru unguresci?

Că sa potu acum deslegă și cestiunea aceea premisa, adeca, ca ore potés'aru moltiamă natur'a omenescă numai cu un'a ori numai cu alta din acestea două, ori ca ea le reclama pre ambele, nu este greu.

Sa premitu întrebarea ca ore destulu i-aru fi omului numai cu inteligenția fără de anima, seu din contra numai anim'a fără de inteligenția spre a putea și aceea ce este, adeca omu? .. Nu! nici fără de un'a, nici fără de cee-lalta omulu nu este și nu pote fi omu. Togm'a asiā se află densul și fătu cu cultur'a intelectuale și morale; nici fără un'a nici fără de cee-lalta omulu nu este frumosu.

Lipsindu-i o inteligenția desvoltata prin cultura, nu-si pote ajunge scopulu animei sele desvoltata in simtieminte, căci ce pote sa facă o lumina debila, obscura, cu unu imperiu vastu de simtieminte perfecte. Lipsindu-i anim'a morale și nobila, adeca anim'a cu simtiemintele desvoltate, nu-si pote ajunge scopulu spiritului seu desvoltatul intelectualmente, căci ce pote sa facă o inteligenția mare, o lumina stralucitoare, uuu sōre frumosu cu o anima seraca și sterpa.

Fără de desvoltarea corespondență a acestor doi factori din natur'a umana, nu ne potem, nici cându ajunge scopulu ce urmarim.

Lumin'a are lipsa de caldura și caldur'a are lipsa de lumina că sa-si pote implini missiunea ce le-a prescris creatoriulu. Nici unu pomu lasat sub ceriulu liberu nu infloresce la noi, și nici unu câmpu nu inverdiesce in geros'a luna a lui Carindariu, fire-aru sōrele ori-cătu de lucitoriu; și nici o flore nu desvălu buchetulu seu de o ai lipsită prin maiestria de lumina, de graciele dilei fire-aru chiaru lun'a lui Maiu.

Intru adeveru, vieti'a, fructele și inaintarea in lumea fizica resultă numai din anotimpurile celea bune, cându lumin'a vine in unire cu caldur'a; și ierăsi; vieti'a, fructele și inaintarea in lumea ome-

E. Hedy prezinta raportul dela comisiunile centrale și adeca despre acele două proiecte de lege cari se referesce la inmultirea personalului judiciarul dela tribunalulu Pestanu de comerciu și politie, și mai departe la suspendarea tribunalului de finanță.

— Proiectele aceste de lege se voru pune la tempul seu la ordinea dilei. — Se facu raporte din partea duoru comisiuni verificătoare și din partea comisiunii economice și apoi se trece la ordinea dilei, la care sta pertractarea raportelor a comisiunii petitiunarie despre petitiunile contineute in seri'a 7 și 8. In cele mai multe casuri cas'a primi propunerile comisiunii petitiunarie.

Urmăza la ordinea dilei pertractarea proiectului de lege despre imputernicirea ministeriului pentru administrarea averei statului pre cuartalulu primu a anului 1873. — Dupa o desbatere scurta, la care lueră cătiva deputati parte se acceptă proiectul cu majoritate mare atât in desbaterea generale cătă si in cea speciale nemodificat.

Publicarea protocolelor funduare in Transilvania.

EDICTU

Despre publicarea cărilor funduare pregătite respective suscepute in comunele districtului Naszadu și Bistritia, apoi in comunele districtului filialu Barocu tienatoriu de districtulu primariu Odorheiulu secuescu; in comunele districtului Miklósvár incorporat cu districtulu Háromszék, și in acele comune a comitatului Albei-superioră și tienatore de sedri'a judecătorescă din Seps-Szt.-György, care suntu impartite judecătoriei cercuale din Baroth: mai incolo in comunele orasenesci: Seps-Szt.-György, Mediasu, Orestia și Hatieg; in fine in comunele comitatului Colosiu: Farago, Legin și Berchenisius, in care pentru impartirea oteturui acom'a să pre-gatită și finită localisarea.

In urmă ordinatiunei inaltului misteriu reg. ung. de justitia dto 12 Octobre 1872 nr. 30174 in privintă a mentionatelor operate de cărti funduare se facu cunoscutu urmatorele:

I. Localisarea pentru introducerea cărilor funduare este pre deplin terminata:

- in acele comune alu districtului Naszadu, la Naszadu ofara comuna Radn'a-veche, care concurg la sedri'a judecătorescă din Naszadu, adeca: Bichigiu, Földro, Gauren, Herdou, Rebr'a, Mocodu,

născă resultă numai din bunastarea animei și a inteleghintei.

Eseplele și evenimentele din lume ne dă destule probe despre acest'a; ele ne arata ca unde numai inteligenția este desvoltata și poternica, ieră anim'a seraca și sterpa de simtieminte nobile, acolo este putină de sperat. De multe ori inteligenția lipsita de noblet'a animei, este fatală; de multe ori inteligențiele fără de animi similiștie, in locu de a spori binele și sericea le risipescu și le devastă. — Si ierăsi unde numai anim'a e desvoltata și avuta de similiști morale, ieră inteligenția simplă și ignoranta, acolo inca e putină de a speră; in asemenea locu putină se produc și multe lipsescu. De multe ori anim'a domnită numai singura, lipsita de inteligenția corespondență, in locu de a intemeia vietă fericita, retacește dela fericire, abandonă binele, și fiind prea credula, curențu pote sa aduca pre omu prăda, seu nesciintie sele, și speculei strelne.

Ce se intempla ohiaru in dilele noastre cu privire la acest'a? .. tristu! .. Ori cine pote cunoșce și vedea, ca o atare inteleghintă, ce nu și are de camerada o animă bună, este in stare a se gloră chiaru cându prin fortile inventate de sine, pote sa stropescă pamentul cu sânge; cându pote că sa-si facă arme multe că sa ucida cu ele, și cându pote că sa despăgă prin cursele sele, sa sploateze și sa compile pre altii mai debili. E sericea dări aici in acesta stare de lucruri? .. e progresu spre bine? .. bă nu! din contra e terore, e ne-sigurantia e decadere!

Si ieră-si, ca se intempla acolo unde numai anim'a e mare, inse inteligenția prea mică spre a putea conduce anim'a! .. Ori cine pote cunoșce ca atare anima este in stare a se laudă chiaru cu năvătatea sea; este in stare de a se gloră chiaru cu nefericirile, ce lovescă asupra bietului omu, și a se pleca chiaru inaintea patimilor ce siboră asupra-i; este lesne inselata de a-si lasă tōte ale sele stră-

POISIORA.

Cuventare

despre cultur'a intelectuală și morală, rostita la serberea arangiata in presér'a dilei săntului Andrei. — de M. Tom'acu in a. III.

(Urmare și fine.)

Cultur'a morală este aceea potere vivificatoria carea misica vointă spre bine și face că sa resară din trens'a faptele; ieră cultur'a intelectuală este poterea aceea, ce nutresce vieti'a manifestata in voiniță și face faptele rasarile din trens'a fructifere și avantajoase. Cultur'a morală este desvoltarea tuturor acelor insusiri ale animei cari facu pre individu ca sa fia deliciul și dasfatarea sotietatii; ieră cultur'a intelectuală este desvoltarea acelor insusiri ale mintei, cari facu pre individu a fi fală și gloria societatei.

Cultur'a morală are de scopu a intemeia o viață fericita și placuta lui D-dieu; problem'a ei este a desvoltă in anima semtirile cele nobile și a coordonată activitatea ei eu mintea și cu legea, și astfelui a conduce pre omu pre calea gloriei, căci bine trebue luat seama, tōta gloria numai in înbinzarea cu morală este și poate se fia gloria adeverată, era lipsita de o morală buna, fire-aru ea ori cătu de stralucita, totusi nu este gloria că numai desertătione, — chiaru și cându ar portă atributul de patriotică seu națională. Cultur'a intelectuală are de scopu a intemeia o viață prosperă și avantajoasa; problem'a ei este a ageri inteligenția, a o face poternica și patrunđietoria, și a coordona legea și adeverul cu semtirile animei, apoi astu-feliu a indreptă pre omu pre calea mairei, căci precum gloria aterna dela morală astu-feliu și marirea aterna dela spiritu. —

Acestea suntu caracterele cele mai esențiale și mai evidente ale destingerei ce amu potutu eu sa afu într cultur'a intelectuală și cultur'a morală.

Mititei, Rebresor'a, Naseudu, Nepos, Parv'a, Poeni, Romuli, Runcu, Salv'a Suplai, Telciu, Zagr'a Suseni, Misloceni, Sioseni, Prund si Tihutia, Lesiu, Bistrișoara, Rusulu -Borgoului, Tiha, Morosieni, Gledin, Ilv'a-mica, Ilv'a-mare, Sieutiu, Cosn'a, Chirlibaba, Mogura, Maieru, Monoru,, Budaculu românescu, Rod'n'a-nouă, Ragla Sângorogiu si St. Josefu.

b) in comunele districtului Nasendu si contineatoare de sedri'a judecatorésca din Bistritia : Nagyfelu si St. Ivanu.

c) in comunele totu acelui district si tienatore de sedri'a judecatorésca din Maros-Vasarheiu : Maros-faleu si Marocz-Oroszsalu.

d) in comunele districtului Bistritia, loându afara comunele Dipsia si Terpiu si tienatore de sedri'a judecatorésca din Bistritia, adeca : Krainémetu Bistratiare, Budacusasescu, Sin-giorgiu, Besenyeu, Jéadu, Letintie, Dumitru, Monaru, Ujfaileu Petrisiu, Pintiesasascu, Geln'a, Sikmnyir, Jonciu, Aldorsa Dumitrie, Ferihazu Vermesiu Gind'a si Zseicu.

e) in comunele districtului filialu Bardocz, contineatoru de districtul primariu Odorhei si de sedri'a judecatorésca din Seps-St.-György imparitate judecatoriei cercuali din Barotu, adeca : Bardoz, Bihaczafalva Füle, Kis Baczonu, Magyarermen, Olesztelek, Szaldobos, Teleghi Baczon, si Warghya.

f) apoi in comunele districtului Miklosvár incorporatu cu Haromszék, si contineatoare de sidri'a judecatorésca din Seps-St.-Györgyi adeca : Baroth, Bodos, Bölon Cöpecz, Nagy-Ajta, Közép-Ajta, Szaraz-Ajta, Miklósvar, Seps-Baczon, si Zalánpatak.

g) in fine, in comunele comitatului Albei-superiore, Agostonfalu, felsö Rákos si Urmös, care asisdere suntu imparitate judecatoriei cercuale din Baroth contineatoare de sedri'a judecatorésca din Seps-St.-György.

h) in comun'a orasienésca Seps-St.-György contineatoare de sedri'a judecatorésca de acolo.

i) in comun'a orasienésca Mediasiu contineatoare de sedri'a judecatorésca de acolo.

k) in comun'a orasienésca Orestia contineatoare de sedri'a judecatorésca din Alb'a-Iuli'a.

l) in comun'a opidana Hatiegua contineatoare de sedri'a judecatorésca de acolo : in fine

m) in comunele comitatului Colosin, care pentru imparitatea otarului mai târdi s'au localisatu, si anume : in Farago contineatoare de sedri'a judecatorésca din Marosiu-Vasariheiu, in Legin si Berchenisiu, care concurg la sedri'a judecatorésca din Closiu.

Cările funduarie pre deplinu terminate a comunei mentionate, dimpreuna cu registrele parcerale de posessiune si desemnulu linialmentelor de acelu tienatore se voru transpune dela 1-a Ianuariu

inului, si a se increde fără temere chiaru aceloru cedu pre omu la vendiare, la mōrte. E fericire dōra aici in acēst'a stare ? . . . e progresu spre bine dōra ? . . . bā nu ! e miseria. —

Iēta dara dōmnelor si domnilor, natur'a omenescu nu se pote multiamici nici cāndu, nici cu cultur'a mintiei numai fără de a animei, nici cu a animei fara de a mintei, ci ea reclama pre amendoue, pricepedu ca numai astu-feliu se pote aventă la destinolu seo.

Si intrebe ori-cine pre miserulu ce ascēpta indurarea publicului, că sa-si astempere suferintele sele ; său intrebe pre nefericitulu, ce din labirintulu necadiurilor sele, ascēpta si cero indurarea de una sfatu bunu prin care sa se solveze, si i voru responde toti in sensulu acest'a ?

Deci, cine nu se intereséza nici de anima nici de intellegintia, este in pericolul de a deveni fientia defectuoasa in lume, si inca fōrte probabilu, si degenerata ; cine se ingrigesce numai de intellegintia, iera anim'a o nesocotesce, retacesce fōrte ; si cine se intereséza numai de anima iera intellegintia o nesocotesce gresiesce multu.

Acestea le-a cunoscute fōrte bine si acestu barbatu despre care amu amintit, le-a priceputu bine acestu parinte alu nostru alu cārui nume, ne-adatu placut'a ocasiune la acēst'a convenire, si pentru aceea a sacrificatu densulu atātea ostenele, pentru aceea a portatul atātea lopu spre a ne deschide scol'a si a ne intari biseric'a nostra. Si oh ! cātu de fructifere au fostu ostenele sele ; oh ! cātu de multu a potutu implini dorint'a de ne fericī. Istoriculu Goizot a disu : „A spune cine-va pentru ce unu barbatu mare vine la o epoca ōre-carea, si ceea ce elu pune dela sine in desvoltarea lumiei, nimenea nu o pote, acēst'a e unu secretu alu provedintiei.

Moise Tom'a

1873 la oficialele de cărti funduarie ordinate lāng judecatoriele mentionate sub II, unde ale vedea ori cui e permisu in ōrele oficiose.

II Afacerile de cărti funduarie le provede :

1) sedri'a judecatorésca din Naseudu pentru comunele enumerate sub I. a) alu districtului Naseudu.

2) sedri'a judecatorésca din Bistritia pentru comunele enumerate sub I. b) alu districtului Naseudu, si cele sub I. d) enumerate alu districtului Bistritia.

3) sedri'a judecatorésca din Marosiu-Vasariheiu pentru comunele enumerate sub I. c) din districtul Naseudu si a comunei Farago din comitatulu Colosiu enumerate sub I. m).

4) sedri'a judecatorésca in Seps-St.-György pentru comunele enumerate sub I. e) f) g) h).

5. sedri'a judecatorésca din Mediasiu pentru comun'a Mediasiu enumerate sub i).

6) sedri'a judecatorésca din Alb'a-Iuli'a pentru comun'a Orestiha enumerate sub I. k).

7. sedri'a judecatorésca din Hatiegua pentru comun'a opidana Hatiegua numerata sub I.) in fine :

8 sedri'a judecatorésca din Clusiu pentru comunele Legin si Berchenisiu din comitatulu Colosiu, enumerate sub I. m).

III. Cu privire la treble si afacerile officiose, care se voru incepe cu 1-a Ianuariu 1873 la fia-care din judecatoriele susu inseminate se emitu urmatorele provocatiuni si dispositiuni :

1) Se provoca tōte personele, cari in urm'a vre-unui dreptu de proprietate, de pemnu ori de arenda, avutu inca pre tempulu autenticare protocolelor cătilor funduarie, său celu pucinu cāstigatu inca inainte de 1-a Ianuariu 1873, credu ca potu sa pretinda vre-o indreptare, intregire, descriere, adangere, său stramotare in protocolele cătilor funduarie, fia in privint'a compunerei corpului fundusriu său a relationilor de posessiune intabulate ; că aceste pretensiuni pāna inclusive la 31 Augustu 1873 cu atātu mai vertosu sa le insinuiedie, cu cātu la din contra, acele spre daun'a unei alu trelea, care pre temeiuu increderilor cuprinse in protocolele funduarie, incepndu dela 1-a Ianuariu 1873 va cāstigā ou creditia buna, alte drepturi tabularie, nu voru lu mai multu in consideeatiune.

Acēst'a insinuare are a se intinde pre tōte drepturile de posessiune inca nōcuprinse in protocolele funduarie, fāra osebire, ca ōre in cătile vechi esites eu neesite din usn, ori in fasiuni funduarie săn alte căti, foie si registre, suntu cuprinse ori bā, si ori a intinsu o partida in privint'a transcrierie de posessiune a vre-unui bnnu cāstigatu rogare la vre-o judecatoria, si judecatori'a a decisu asupr'a aceste instantie, si ori bā.

Deci inadatorirea spre insinuare cade mai alesu pre tōte acele persone, ale căroru drepturi de posessiune la comisiunea localsărei nici prin sine nici prin representantii denumiti de comisiune s'au adusu in valore ; său cari nu au fostu in stare dupa regulele localisărei a-si legitimă afirmatulu dreptu mai tare de posessiune ori de compesesiune in contr'a posesorului faptico astutu prin comisiune si inscrisul in protocolele funduarie ; pretensiunea loro adusa inainte fia insemnata in protocolele funduarie său in protocolul general de pertractare, ori bā.

2) Mai departe tōte personele cari :

a) pre realităatile inscrise in protocolele funduarie dupa delieruirea prea inaltei patente de aviticitate din 29 Maiu 1853, si-au adusu in valore dreptulu de avicitate său de rescumperare pemnorale, au sub altu titlu legitimu si-au insusitu dreptu de proprietate, — său căroru :

b) dopă otarirea aceleiasi patente de aviticitate li se cuvine terminu mai lunga spre realizarea dreptului de rescumperare pemnorale prin asta se provoca aceste pretensiuni pāna celu uoltu la 31 Aug. 1873 inclusive, spre inconjurarea urmārilor de dreptu amintite mai in susu sub a) procesulu de dreptu pendente, spre adnotare in protocolulu funduarie, său dreptulu recāstigatu prin calea legala spre stranpere in acelasi ; iera in casulu b) dreptulu de rescumperare pemnorale, ce li se cuvine inca, spre insemnare in protocolulu funduarie a-lu legitimă cu documente autentice.

3.) Asemenea tōte personele, cari pre bunurile nemiscatore inprotocalate, său si-au cāstigatu dreptu de prioritate, pemnu, servitute, au alte drepturi prin intabulari, insemnări, adnotatiuni, ori conscrieri pemnorale judiciari, său pāna la 1-a Ianuare 1873 inca-si voru castigā, se provoca, aceste drepturi din scopul inscrierii loru in fōia sarcinilor corporilor funduarie pāna celu multu 31 Decembre 1873

inclusiv cu atātu mai siguru a-le insinuā, cu cātu din contra dreptulu prioritati castigare mai inainte si-lu voru perde ; pre-cāndu din contra facendu insinuare, la tempu cuvenit, dreptulu de antaietate castigatu pāna la 1-a Ianuare 1873, i voru remane in valore facia si cu a cei castigatori si creditori ipotecari nuoi, cari au castigatu dreptu de proprietate său de pemnu dupa diu'a acomu mentionata.

4.) Acele pretensiuni, care se basadis pro deobligamintele urbariale, său alte referintie de acea natura, regulate prin patent'a din 21 Iunie 1854 editata in foia de legi imperiale, bucat'a LV. Nr. 151 suntu eschise de la provocarile edictale spre insinuare si demonstrare, precum si de la pertractarile obiceiuite in urm'a edictelor ora deosebire, si acele in protocolele de localisare prenotate, ori ba.

5.) Terminii edictali prescrisi in aliniele precedinti, nu admittu neci prorogare, neci iustificare ori innoire de procesu.

6.) Publicatele protocole funduarie se voru considera si conduce de la 1-a Ianuariu 1873 incepndu că carti funduarie conformu §. 321 din codicea civile generale ; deci incepndu dela diu'a mentinuta drepturi noue de proprietate, ipoteca ori alte drepturi reali asupra bunurilor nemiscatore indroduse in ele, se voru potē castigā si transferi asupr'a altor'a, precum si a se sterge numoi prin intabulare legale in acele carti, fōr de a deroga ince pretensiunilor asupra acestoru bunuri nemiscatore mai nainte castigate, insinuate si legitimate in termenul edictale.

7.) Prescriptele, după cari voru ave de a se intreptă pările si judecatoriele la implinirea si executarea trebilor si afacerilor officiose, insemnate in acestu edictu, suntu cuprinsu in procesur'a transilvana pentru cartile funduarie, emisa eu ordinatiunea Ministerului de Justitia ddto. 5 febr. 1870 (Archivu ordinatiilor, anul 1870 fasciora I. si II.)

8.) Acei creditori, cari prin ōre-carea transcriere aru suferi stricaciune cu privire la prioritatea pretensiunilor loru transcrise sau transcriendu exceptionile si fatia cu un'a a trei'a persóna le potu realizā inca in siese luni după terminulu desfuitu in punctul 3, — adeca pāna la finitulu lunei Ian. 1874. referesca-se acele esepțiuni la validitatea pretensiunilor, la incetarea, ori prioritatea loru. — După decurgerea acestui terminu, facia cu o a trei's persóna nu se voru mai potē realizā asemeneo esepțiuni.

9.) Judecatoriele indicate sub II. in afacerile loru voru intrebuintia sigilulu judecatoriei respective. Clusiu 20 Noem 1872.

Directiunea r. u. de carti funduarie pentru Transilvania.

Dev'a, 2 Decembre v. 1872.

Domnule redactoru ! Binevoiti, ve rogu, a publica numele binevoitorelor dōmne române ce dejā s'au grăbitu a ne tramite afraudele d-lorū pentru Loteria pentru terminarea bisericei române din Dev'a. *)

Obiectele primite pentru loteria.

Dōmna Iekim (Sabio). Unu portretu a lui Michaiu Eroulu. O misina de caseta de porcelanu. O sticla asumeturi. Unu costumu de baia. O parechia de camesieni impletiti. Siéso garnituri de perina impletite.

Dn'a C. Poenariu (Bucuresci). O punga de tabacu impletita cu aur si metasa.

Dsior'a Flórea de Dunc'a (Bucuresci). O perina brodata in reliefu.

Dsior'a Cassandra de Dunc'a (Bucuresci). O parechia pantofi brodati cu lana si metasa.

O batista finu brodata in gimnasiu de fete dia Bucuresci. Dn'a Zacharescu directoarea institutului.

Dra Minerv'a Draghiciu (Dev'a). O perina brodata cu metasa pre catifea.

Dra Ecaterin'a Draghiciu (Dev'a). Unu sacchetu de batiste brodatu. O punga impletita de metasa.

Dra Herbai (Dev'a). O cascavela brodata.

Dsior'a Herbai (Dev'a). O tavita de lampa.

Dn'a Euphehi'a de Horvalu (Dev'a). Unu portu-bilete brodatu. Unu cosuletui de biletu.

*) Dōmna Elena Papu, din motive imperiose, a lasat asupr'a mea si functiunea de cassiera. Rogu deci pre tōte dōmnele ce voru binevoi de acum inainte a ne mai tramite obiecte pentru loteria - en positiune a le adresă mie in Dev'a.

Constantia Dunc'a Schiau, presedint'a comitetului pentru loteria.

Dr'a Horvatu (Dev'a). O taritie. O garnitura de sfesinice.

D'n'a Constanti'a de Dunc'a Schiau (Dev'a). O perina brodata cu auro. O garnitura camasia finu brodata si cu dantelle.

O cravata brodata. Unu album Carolu I. (Splendida imprimatu in Bucuresci). O colectiune de 5 enp. cărti, ultimele sale opuri.

Dr'a Elen'a Papiu (Dev'a). Unu acalistu legatu in catifea cu copcii de argintu.

Dr'a An'a Piso (Sacarâmbu). O cascuela de casa lucrata cu firu. O centura de pusica lucrata cu lana si metasa.

Dr'a Gisel'a Stirbu. O corsa de parete de margele. O parechia pantofi brodati.

Dr'a Elis'a Flórea. Trei fetie de perina lucrate de bumbacu.

Dr'a Otilia Kolossi. O perina de ace de margele.

P. S. La ocazie rugâmu pre domnule române la care ne-amu adresatu prin scrisori seu diuarie sa binevoiesca a grâbi cu tramitera generoseloru d-lorui astrandu pentru că sa potemu insinuati loteria in profitulu bisericiei române din Dev'a.

C. de D. S.

Romania.

"Cetima — in "Monitorul Oficial."

Joi, 30 Novembre la amedi, I. S. Domnitorul, inconjuratu de cas'a sea civile si militara, si in presența dloru ministri, a primitu cu solemnitate obicinuit'a, comisiiun ea alăsa de camera pentru a presintă Mariei Sele respunsulu adunăreli la discursulu tronului, d. Dim. Gr. Ghic'a a cettu urmatorea adresa:

Prea Inaltiate Dómne, Adunarea deputatiiloru a ascultat cu fericire cuvintele rostite de către Mari'a Tea, cu ocazieua deschiderei sessiunei sele anuale. O intilegere leala intre poterea legiuitoré si cea esecutiva basata pre respectulu scrupulosu alu prerogativelor loru reciproce, intarite print' unu controlu seriosu, va fi totu-déun'a cea mai buna garantia de ordine si de stabilitate.

In ceea ce privesc regularea financielor, cam'er a nu s'a datu in laturi de a vota noue imposite. Adaogerea acestor sarcini a fostu compensata prin creatiuni importante de utilitate publica. Natiunea, care suporta cu barbatia greutatile, nu va intârdia a semti si bine-facatorile rezultate economice ale stării de lucruri.

Câile ferate, acestu midilou de prosperitate, constituie pentru noi mai alesu o conditiune esentiala a poterei noastre productive; fără densele agricultur'a nostra n'aru mai fi pototo pre viitoru sustine concurrentia din ce in ce mai amenintatoare a altoru state. Suntem multiamiti Mari'a Tea, de incredintarea ce ni se da ca construirea restului, resoului atât de importantu pentru productivitatea intregei linie, este de acum asigurata. Camer'a a cautat sa dea acestei cestiuni o solutiune practica si justa; ea va formă si in acăsta sessiune objectulu celor mai seriose preocupatiuni.

Institutiunea creditului fonciarii, pre care cam'er a spera ca va fi in mesura a o vota chiaru in sessiunea acăstă, va mai indestulă inca o trebuinta profunda semita de ti'er'a intréga.

Poteti si siguri asemenea, Pre Inaltiate Dómne ca Adunarea nu va refusă cheltuielile neoperante pentru intretinerea si desvoltarea poterei armate necesara sigurantiei si demnitătiei tieri. Vom cauta totu-dodata sa ajungem la acestu scopu print' intelepta companire a resurselor de cari disponem.

Câtul pentru nouele reforme ce ni se anuncia prin mesagiu, camer'a le va cercetă cu tota atentia ce merita. Print' intelepta aplicare a legilor, se da pre facia defectele si nejunsene loru, si representatiunea nationale va fi pusa in stare de ale aduce imbunatatiri adeverate, caci ele suntu indicate prin practica si prin esperintia.

Adunarea Prea iustitate Dómne, are convintiunea ferma ca imbunatatirea legilor va fi constanta ingrigire pentru guvern, si ca nu va inceta de a-si indreptă tota solicitudinea sea asupra alegerii personalului chiamatu ale aplică. Astu-felii numai, legile votate trebuu din domenul teoriei in acela siu fapteleru si eserséza asupra societatii influnt'ia loru bine-facatore.

Amu vedigatu cu placere Prea Inaltiate Dómne, ca guvernului Mariei tale nu marginesc numai ingrijirea sea la interesele materiali ale presentului. Religiunea, care inalta suflul, instructiunna care luminédia spiritulu suptu cele două temelii statornice pre cari se va asiedia ori-ce societate preocupata de viitorul seu. Camer'a nu va crutiá nimicu pentru a satisface pre deplinu aceste interese scumpe natiunei române.

Amu primitu de asemenea cu multiamire, Prea Inaltiate Dómne, asigurarea ca relationile noastre cu poterile straine suntu satisfacatore. Guvernul si natiunea româna, tari prin sentimentulu drepturilor de autonomia ale tieri, consacrata prin tractate, varu sci prin energia si moderatiune practică si totu de odata a cero respectulu legaturilor internationale.

Adunarea, Mari'a Tea, si cu acăsta ocazieua, renoiesce espressionea intregului seu devotamentu cătra August'a Persóna si cătra dinasti'a Mariei Tele.

Sa trăiesci Mari'a Tea!

Sa trăiesca Mari'a Sea Dómna!

Domnitorul respondiendu, a rostitu următoarele:

Domnule presedinte, domnilor deputati, Ve multiamescu pentru sentimentele sincere ce-mi esprimati. Voca tieri o voiu asculta totu-déun'a cu bagare de séma, si ve repetu, cu acăsta ocazieua, ca datori'a Mea de a indeplini scopulu ce provadint'a si increderei natiunei mi-a desemnatu, va fi mai pre susu de ori-ce consideratiune.

Asceptu, domnilor deputati, ca sa nu amu de cătu a me felicită — ca si pâna acum — de binevoitoriu concursu ce, speru, ca ve-ti urmă alu dă silintielor guvernului meu care, la rendulu seu, nu se va departa nici odata dela datori'a ce are de a aperă interesele statului si a mantere principiulu armoniei poterilor. Astu-felia; dloru vomu conduce destinele României pre calea cea mare.

Fi-ti bine incredintati ca semtimu, atât Eu cătu si Dómna o adeverata placere primindu urările ce Ne vinu din partea mandatarilor natiunei.

Varietati.

* * O suma de corespondintie din toate părțile tieri relative la serbarea onomastică din 30 Noembrie a Archipastorului nostru ne venira spre publicare, cari inse din lipsa spatiului trebuie sa le amintim numai summariter, despre cari rogâmu pre on. corespondenti a ne scusă si a nu ne luă in nume de ren ca nu potemu satisface dorintelor loru cari suntu de altmintera identice cu ale noastre.

* * (+) Simionu Brateanu parochulu din comun'a bisericësca Potocu, Protopresbiterul gr. or. alu Tordei superiore, după unu morbu indelungat de tifusu a repausatu in 1 Decembre 1872 in auulu alu 57 alu etati-i si alu 24 alu preotiei sale. Doiliu acestui adeveratu pârinte susfeteseu lu porta cu mare intristare a inimii vaduvit'a preotesa a versului impreuna cu trei feciori si doue fete remasi orfani. Intre acesti orfani, sperant'a si radiamulu acetei familie adunue intristate, este fiu seu medilou, Mihailo Brateanu, clericu abs. si candidat de preotia in aceea parochia. Ceremonialulu funebralu au avutu locu in biseric'a locale in 3 Decembre. Servitiulu funebrale s'au sevirsitu sub pontificatulu Par. Pppu onorariu Iosifu Brancovianu cu asistint'a alorui preoti. Cuventulu funebrale s'au rostitu de catra Par. Galathionu Siagau din Idicelu; iera iertaciunile de cătra par. Pantificatoru. Poporul din Potocu au perdutu in reposatulu preotu, ouu adeveratu parinte evlaviosu si stimatu de toti. Poporul din Potocu se afla cu atâtua mai intristat, caci de uno tempu indelungat nu s'au seversitu s. liturgia in aceea comună, si — respectiv'a Administratura ppésca — de-si au fostu avisata — n'au dispusu cele necesarie nici pentru inmormantarea reposatului parochu; nici au denumit — pâna la chirotonirea candidatulu, — unu preotu administrator, atâtua pentru ca asiá prescria canónele, cătu si mai vertosu că sa mângeai unu poporu lipsit u totulu de cele Dumnedieeschi. —

* * (Stilu Transcarpatinu). Unu diuaru de preste Carpati publica unu articolu de fondu sub ormatoriulu titlu „Eshalatiuui miasmatice din balta cea negra a ortod-ochs-iei ultramontane.“(!) Sa se observe cuventulu ortodoxiei că

sa-i iasa la lumina cuventulu ochs adeca boala! Noi credem ca ori care celitoru trebuie in acela titlu sa recunoscă boulu si fara a desface cuventulu ortodoxiei.

„Cur. d. Iassi.“

Dev'a, 5 Decembre st. v. 1872.

Domnului Dobo de Rusic'a!

Serisoreea domniei tale in „Telegr. Rom.“ nr. 91 a anului curentu despre mine in interesulu adeverului, si pentru aperarea onorei mele me indatoréza si silesce a me mai declară si eu.

D-ta afirmi si acum, si vrei a faci lumea sa creda nu numai, ca eu a-si si falsificatu unu concluso protocolar comunala in Sibotu, adeca celu sub nr. 19/1870, — ci, după declaratiunea mea, provocata de d-ta, in nr. 88 si 89 a „Telegr. Rom.“ cu obrasnicia impertinente cumca eu singuru astu si recunoscutu falsificares respectiva mie imputata.

Unde, si cându amu recunoscutu eu vre-o data falsificarea mie imputata?

Déca d-ta deduci din declaratiunea mea data in „Telegr. Rom.“ nr. 88 si 89, cumca eu astu si recunoscutu falsificarea, — apoi eu d-ta nu e de a vorbi, ba nici prin scrisore a-si face omalu tréba.

D-ta afirmi; 1. cumca eu am conceputu conclusulu sub nr. 19 — care aru si falsificatu, — in Orastia, unde amu dusu protocolul; 2. cumca astu si dusu protocolul satului cu miu la Orastia, unde a-si si facutu conclusulu.

Faptele aceste amendoue nu suntu de nici o insemnatate. Dus'amu eu protocolulu cu mine seu ba — si facutu eu conceptulu, seu Maniu — totu atât'a.

Déca aru si adeverate, nu astu ave causa de a le nega, că fapte ale mele.

De mai mare insemnatate 'mi o afirmatiunea d-tale — din punctu de vedere a adeverului, s'au a minciunei. Eu conceptulu scrisu de Maniu in protocolu nu i l'amu facutu, nici nu l'amu vediutu pâna in 5 Apr. cu ocazieua verificării. Apoi protocolulu satului inca nu i l'amu fostu dusu la Orastia.

Prin urmare afirmatiunea d-tale in privint'a conceptului si a protocolului e o minciuna gola, dura nestricatiosa si nevatematōre.

Eu de minciuna numai că atare me miru. Odora prin ast'a vrei d-ta a face lumea sa-ti creda, cumca d-ta le scii toate meruntisiurile; că apoi sa poti face pretensiune la credința si in privint'a minciunilor mai insemnate, de cari voi arată unele mai incolo, si precum e si cea de deasupra?

Ce se atinge de insasi falsificare, după părerea d-tale; déca aru si chiaru asiá, precum vrei d-ta sa sia adeca :

„Comeca in protocolulu — numai conceputu (ori de cine) inse inca de nime susbcrisu, ci numai pregatit sta scrisu expresu: ca comunitatea poftesee ca Nagy neavandu dreptula lui aacei 12 fl. pentru cuartiru si a dala Fejér sa-i intóra in de repta casei a lodiale.“

Si apoi in conceptulu facutu de mine in 5 Aprile 1870 cu ocazieua verificării de protocolulu susu-citatu — facendu-se modificaru sta asta:

„Reprezentanti'a comunala impreuna cu antistele comunale loana Viorelute etc. nu va face nicio dificultate in contr'a sumei ipomenite.“

Totu-si vorba de verificare nu pote fi. Déca o astu-feliu de fapta e falsificare; apoi de căte ori, la adunările scaunale, comitatense, la universitatea din Sabiu, la dietele tieri, la senatul imperialu, cu ocazieua verificărilor de protocole despre sedintele trecute, se facu schimbări in conceptele pregatite de notari — totu-déun'a se aru face falsificări de astea, de cari me invinuesci domnia-tea, si magistratulu din Orastia.

Domnia tea ai protocolulu originalu in Sibotu sub dispositiune. Uita-te in elu, si te vei convinge, cumca conclusulu si propunerea mea facuta in sedint'a comunala, e scrisoreea notariului Maniu — apoi urmă media scrisoreea mea din 5 Aprile 1870 impreuna cu subscrierile originale; si vei vedea, cumca scrisoreea mea cuprinde in sine schimbările facute de reprezentanti'a comunala cu ocazieua verificării.

(Va urmá.)